

MODEL VYUČOVACEJ HODINY

Meno a priezvisko učiteľa: Mária Čierna

Názov školy: ZŠ s MŠ Oravské Veselé

Predmet: Biológia

Ročník: 5

Tematický celok: Voda a jej okolie

Téma: Vodné stavovce/Ryby

Cieľ vyučovacej hodiny:

1. vzdelávací – Žiak bude vedieť:

Podľa ukážky spoznať ryby našich vôd.

Opísať na ukážke prispôsobenie kapra životu vo vode.

Opísať stavbu tela Kapra

Uviesť príklad ryby žijúcej v stojatej a tečúcej vode.

Rozlíšiť potravu bylinožravce a dravej ryby

2. výchovný – spolupráca, ochrana vody, rybie mäso – zdroj vitamínov A,D – bielkovín

Typ vyučovacej hodiny: kombinovaná hodina, zmiešaná,

Opakovanie predchádzajúceho učiva - Charakteristické znaky stavovcov

Motivácia = motivačný rozhovor, aktivizácia k pracovnej činnosti – popis obrázka, problémová úloha

Výklad = výklad nového učiva

Opakovanie = opakovať osvojené učivo v skupinách

práca s knihou, osvojovanie nových vedomostí, opakovanie a upevňovanie učiva.

Organizačná forma: frontálna, skupinová, individuálna

Vyučovacie metódy:

Zopakovanie učiva z predchádzajúcej hodiny – Charakteristické znaky stavovcov

Aktivita video 1

Živočích: stavovce

1 Stavovce sú zvieratá s chrbticou. Znaky stavovcov

Nasledujúce obrázky znázorňujú niekoľko rôznych stavovcov. Uhádnite druh živočicha, no odhaľujte obrázky čo najmenej.

5

Motivácia: rozhovor, názor – obraz kapra, oboznámenie s cieľom hodiny

Vysvetľovanie: Výklad nového učiva, zadanie problémovej úlohy:

Aktivita video 2

Prispôsobenie rýb životu vo vode

Ryby sú výlučne vodné živočíchy. Prispôsobenie rýb vodnému prostrediu je prvotným prispôobením – všetci predkovia rýb boli výlučne vodné organizmy.

Prispôsobenie rýb životu vo vode

Časti tela ryby priradte k ich funkciám. Pohybuje kurzorom myši po jednotlivých orgánoch, aby ste uvideli názvy.

prijímanie zrakových informácií

Žiaci si zapíšu do zošita nadpis:

Vodné stavovce (typické vodné stavovce sú ryby)

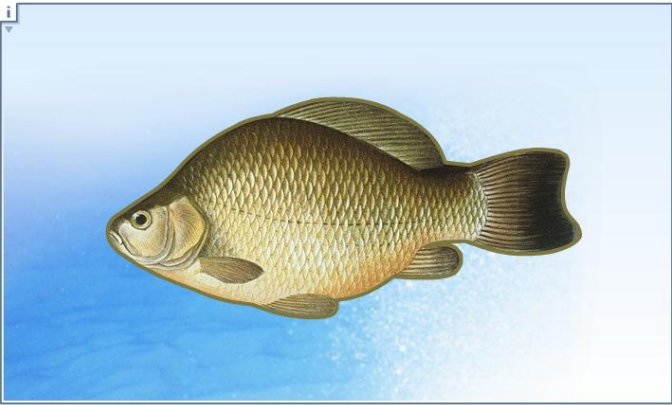
Zadanie problémovej úlohy:

Vyzvem ich, aby porozmýšľali „Ako sú ryby prispôbolené k životu vo vode?“

Aktivita video 3

strana 1/1

Ryby

Navigation icons: back, forward, search, and other controls.

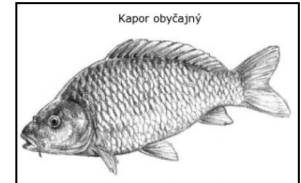

Zápis do zošita:

Ryby sa prispôsobili životu vo vode:

- dýchaním žiabrami,
- aerodynamickým tvarom tela, (torpedovité – pstruhy, Kapor – ploché)
- klzkým povrchom tela (sliz)
- plutvami

Príloha A

Rozdám obrázok kapra – žiaci si obrázok nalepia a popíšu stavbu tela:

Hlava (oči, ústny otvor, čuchová jamka, hmatové fúziky), trup (análna, chrbtová plutva, brušné a prsné plutvy), chvost (chvostová plutva)

Praktické cvičenie vo dvojici: upevňovanie vedomostí

Rozdám papiere, zadám pokyny.

Rozstrihajte názvy rýb a prilepte k obrázku. Ak si nevieš poradiť pomôž si učebnicou.

Aktivizácia žiakov: Kto z vás najrýchlejšie zistí v texte učebnice, čím sa živí kapor, osriež, pstruh, sumec, úhor, zubáč, štika, lipen?

Pod obrázok každej ryby napíšu žiaci, čím sa živia jednotlivé ryby.

Príloha B

Zhodnotenie hodiny: žiakmi a učiteľom v závere hodiny – zopakovanie učiva.

Aktivita video 4

Ryby ako výlučne vodné živočíchy

prijímanie zrkových informácií

Medzipredmetové vzťahy: zemepis, prírodopis, etická výchova, výtvarná výchova,

Učebné pomôcky: www.planetavedomosti.sk, <http://www.naucteviac.sk/> - vzdelávací portál pre moderných učiteľov, učebnica, pracovný list.(nožnice, lep)

PRIEBEH HODINY:

1. etapa (organizačná):

Kontrola prítomnosti, kontrola DÚ, oboznámenie s cieľom hodiny.

2. etapa (expozičná):

Video 1

Znovu vybavenie predchádzajúcich V, Z a N: Otázky – Opakovanie stavovce, bezstavovce

1. Aký je rozdiel medzi stavovcami a bezstavovcami?
2. Aké vodné bezstavovce poznáš?
3. Aký je rozdiel medzi ulitníkmi a lastúrnikmi?
4. Aké vodné ulitníky poznáš?
5. Aké lastúrniky poznáš?
6. Vymenujte triedy bezstavovcov?
7. Vymenuj triedy stavovcov

Vzbudenie záujmu riešením problému:

Problém ako motivácia – spustenie videa 2,3 z portálu - <http://www.naucteviac.sk/>

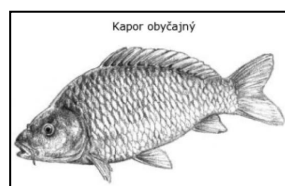
Zápis na tabuľu!

Ako sú ryby prispôbené k životu vo vode?

Zápis odpovedí na tabuľu, do zošita - zhrnutie

Ryby sa prispôbili životu vo vode:

- dýchaním žiabrami,
- aerodynamickým tvarom tela, (torpédovité – pstruhy, Kapor – ploské)
- klzkým povrchom tela,
- Plutvami

Kapor obyčajný	Pstruh obecný	Ústie ostriež	Ústie severozápadné
Loach bílavý	Ústie čierne	Ústie juhovýchodné	Ústie juhovýchodné

Rozdanie hárkov – popisovanie obrázka, Príloha A

3. etapa (fixačná):

Riešenie úlohy –

pracovná aktivita- závery a zovšeobecnenia, založenie do zošita,

Príloha B →

Kontrolné otázky – spätná väzba: diagnóza výsledkov, slovné hodnotenie

Prispôsobenie sa rýb k životu vo vode, stavba tela Kapra,

Dravé ryby, bylinožravé, ryby žijúce v stojatých a tečúcich vodách

4. etapa (záverečná):

- a) ukončenie prác
- b) slovné zhodnotenie priebehu a výsledkov VH učiteľom
- c) pokyny pre ďalšiu VH, zadanie domácej úlohy

DÚ: Zisti prečo je rybie mäso zdravé. – Písomne.

Čas:

Organizačná f.: 5 min.

Expozičná f.: 5+20 min.

Fixačná f.: 7 min.

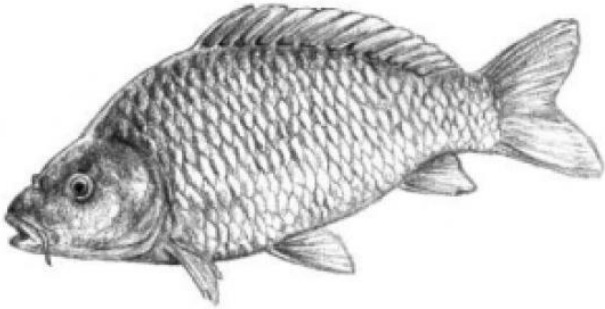
Záverečná f.: 8 min.

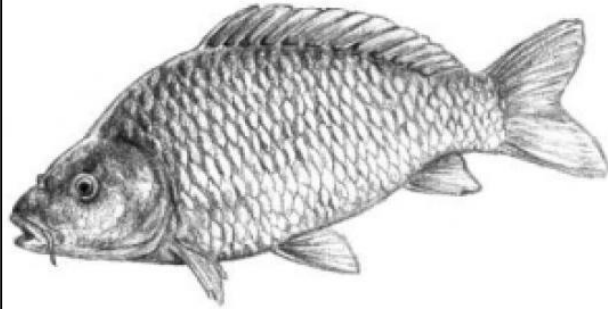
PRÍLOHA - A

Pracovná aktivita: Žiaci po vzhliadnutí **videa 2** z portálu, vystrihnú obrázok, nalepia do zošita a popíšu stavbu tela rýb. (Učiteľ si dopredu pripraví počet obrázkov podľa počtu žiakov).

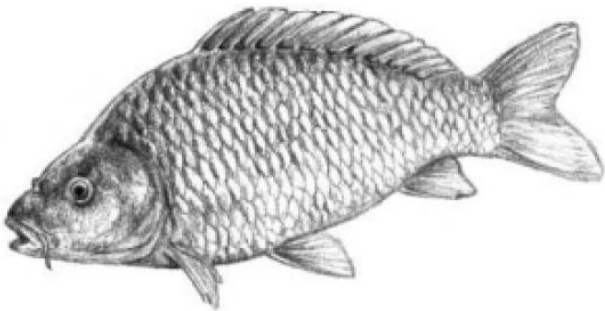
Kapor obyčajný

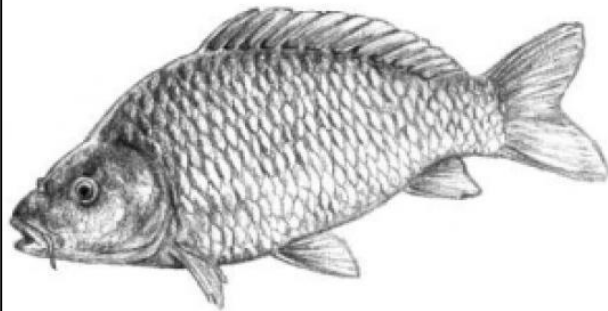
Kapor obyčajný

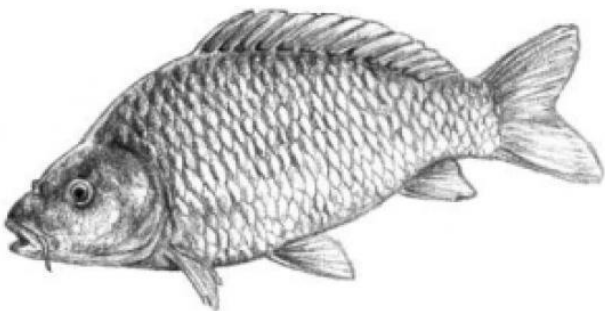
Kapor obyčajný

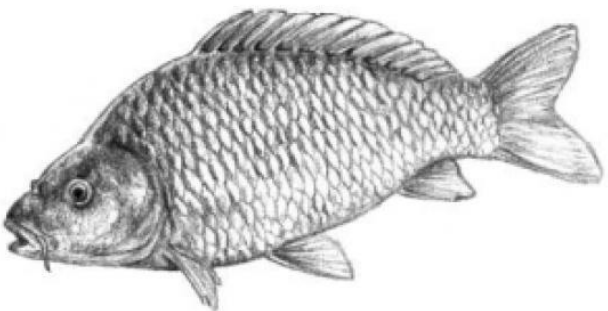
Kapor obyčajný

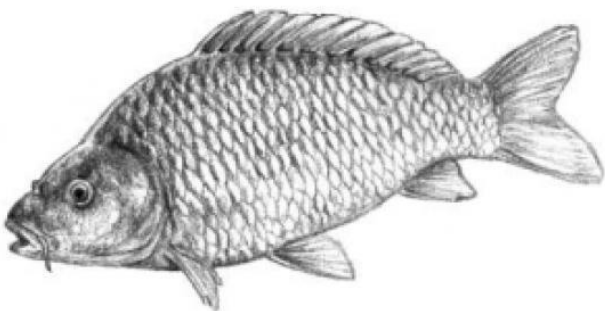
Kapor obyčajný

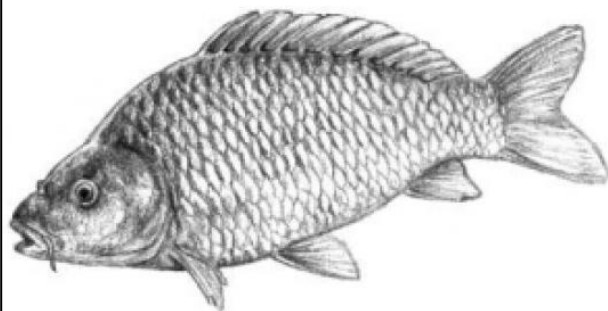
Kapor obyčajný

Kapor obyčajný

Kapor obyčajný

PRÍLOHA - B

Ryby našich vôd. Aktivizácia žiakov - žiaci pracujú vo dvojiciach, vystrihujú a robia dvojice: obrázok ryby a názov ryby. Dopíšu, čím sa živia. (Učiteľ si dopredu pripraví počet obrázkov podľa počtu žiakov).

Kapor obyčajný	Pstruh potočný	Zubáč obyčajný	Ostriež zelenkastý
Lipeň tymianový	Sumec západný	Úhor európsky	Štika severná